

Ketabton.com

د کرونا ویروس لومړی څپه
او د هند اقتصاد

راتولونکی: رفیع الله "سهر"

6/20/2021

د کرونا ویروس او د هند اقتصاد

د نن څخه پوره یو کال، څلور میاشتې او درې اونۍ مخکې د کرونا ویروس لومړنی قضیه د هندوستان هیواد په کرپلا نومي ایالت کې د یو شل کلن میرمنې په وجود کې مثبت ثبت شو. دغه میرمن د 2020 م کال د جنوري د میاشتې په 23 نیټه د چین هیواد د وهان له ښار څخه چیرې چې دغه ناروغي په لومړۍ ځل رامنځ ته شوی، راستون شوی وو. د جنوري د میاشتې له 27 نیټې څخه تر نن ورځې پورې په یاد هیواد کې د کرونا ویروس ټول ټال 29.9 میلیونه قضیې ثبت شوي دي چې له دې جملې څخه یې 28.7 میلیونه تنه ناروغان بیرته بڼه شوي دي او څه د پاسه 386000 تنه مړه شوي دي او تر اوسه پورې تقریباً 260 میلیونه تنه واکسین شوي دي. لکه څنګه چې تاسې پوهیږئ چې دغه ویروس یو لوی انساني فاجعه رامنځ ته کړې ده، خو ددې فاجعې ترڅنګ یې لوی او واره اقتصادي ځواکونه هم زیانمن کړي دي چې لدې جملې څخه یو هم د هندوستان هیواد دی. ددې هیواد د اقتصادي بحران قصه لږ څه مختلف دی چې په دې راپور کې په لاندې ډول څیړل شوی دی.

د پوهانو له نظره د کرونا ویروس بحران د 1930 م کال د بحران څخه هم خطرناک پېښ بڼې شوی ده. هره ورځ څیړونکي او مربوطه ادارې چې د دغه ناروغي په هکله کوم راپور نشروي، هغه په مختلفو سیمو کې د اقتصادي رکود د زیاتوالي ښودنه کوي.

د GDP د ودې نرخ، انفلاسیون او د وزګارتیا نرخ هغه درې لوی اقتصادي فکتورونه دي چې په دې راپور کې د همدې فکتورونو په نظر کې نیولو سره د کرونا ویروس اقتصادي تأثیرات په هندوستان هیواد باندې څیړل شوی دی.

نوټ: په نوموړي هیواد کې مالي کال د اپریل په میاشت کې شروع کیږي او د مارچ په میاشت کې ختمیږي.

مثلاً: د 2020 مالي کال د 2019 م کال د اپریل له میاشت څخه پیلېږي او د 2020 م کال د مارچ په میاشت کې ختمیږي بیا د 2021 مالي کال د 2020 م کال د اپریل له میاشت څخه پیلېږي او بیرته د 2021 م کال د مارچ په میاشت کې پای ته رسیږي.

د GDP د ودې نرخ

د Business Standards د ویبپاڼې د یو راپور له مخې په 2019 م کال کې د دې هیواد د GDP د ودې نرخ 4.2% وه چې د ټولې GDP ارزښت یې تر 2.869 تریلیونه امریکایي ډالرو ته رسیده. بیا د 2020 مالي کال په اوله او دوهمه ربع (یعنې د 2019 م کال په اپریل، می، جون، جولای، اګسټ، سپټمبر میاشتو) کې د ودې دغه نرخ 4% ته راټیټ شو.

د هندوستان د احصایې وزارت وايي چې د 2020 مالي کال په دریمه ربع کې د کرونا ویروس د ظهور سره سم د دې هیواد د GDP د ودې نرخ 3.3% ته راټیټ شو چې علت یې په یو شمیر تولیدي واحدونو او کاروبارونو باندې د محدودیتونو وضع کول وو.

د **GDP** د ودې په نرخ کې دغه کموالی په تدریجي شکل دوام درلود، تردې چې د **2020 مالي کال** په څلورمه ربع کې له **3.3%** څخه **3%** ته راټیټ شو. خو د **2021 مالي کال** په لومړۍ ربع کې کله چې په یو ناڅاپي شکل پدې هیواد کې د کرونا ویروس د مثبتو قضیو شمیر زیات شو او تقریباً ټول هیواد قرنطین شو او هر ډول کاروبارونه ددې وبا د مخنیوي په منظور بند او وتړل شو نو یو دم ددې هیواد د **GDP** د ودې په نرخ کې **24.4%** کموالی راغی چې دا یو لوی زیان وو چې دې هیواد ته ورسید. بیا د **2021 مالي کال** په دوهمه ربع کې د کموالی دغه اندازه **7.4%** ته راښکته شو او د پخوا په پرتله وضعیت یو څه ښه وو، لدې وروسته د **2021 مالي کال** په دریمه ربع (د **2020 م کال** په اکتوبر، نوامبر او ډسمبر میاشتو) کې وضعیت لږ نور هم ښه شو او زیات شمیر محدودیتونه له کاروبارونو او تولیدي واحدونو څخه لیرې شو او د **GDP** د ودې نرخ له منفي حالته راووتو او په ډیره کمه اندازه یعنی **0.4%** زیاتوالی پکې رامنځ ته شو.

له دې وروسته د هند حکومت داسې پېش بینی کړې وه چې د **2021 مالي کال** په څلورمه ربعه او د **2022 مالي کال** په لومړیو ربعو کې به د کرونا ویروس د دوهم او دریمې څپې له کبله ددې هیواد د **GDP** د ودې نرخ به بیا کموالی کوي او دغه کموالی تر **8%** پورې اټکل شوي وه او د ټولې **GDP** ارزښت **195.86** **تریلیونه هندي روپۍ** ښودل شوي وه پداسې حال کې چې دغه اندازه په **2019-20 کال** کې **203,51** **تریلیونه هندي روپۍ** وه دغه حالت بیا هم په **GDP** کې **3.1%** کموالی ښایي.

- ❖ د **2020-21 کاله** پورې پدې هیواد کې د زراعتی سکتور وده **3%** اټکل شوې ده پداسې حال کې چې دغه اندازه په **2019-20** کې **4.3%** وه.
- ❖ د **2021 مالي کال** په جریان کې د دې هیواد د تولیدي سکتور په وده کې **8.4%** کموالی اټکل شوي ده.
- ❖ پدې کال کې د برقونو په برخه کې **1.8%** وده اټکل شوی دی.

په ټوله کې په خدماتي سکتور، تجارت، هټلونه، ترانسپورت او داسې نورو برخو کې تر **8%** کموالی اټکل شوی دی.

د **Christophe Barraud** په نوم یو اقتصاد پوه په خپل ټویټر پاڼه لیکلي وو چې په هندوستان کې د کرونا وبا د موجوده حالت دوام به ددې هیواد د **GDP** د ودې په نرخ کې تر **10,2%** پورې کموالی راولي او د نوموړي له نظره علتونه یې هم د کرونا ویروس د قضیو زیاتوالی، د دې هیواد د روغتیايي سیستم سقوط، د واکسینیشن ضعیفه کچه او د حکومت له لوري د مؤثرې ستراتیژۍ نشتون دی.

نوټ: مونږ او تاسې ولیدل چې د **2021 کال** په مارچ، اپریل، می او جون میاشتو کې دغه هیواد د کرونا وبا له کبله یو ځل بیا سخت وځپل شو، تردې چې روغتیايي سیستم یې مکمل سقوط شو، د مرو تعداد دومره زیات شو چې د هغوي د سوځولو لپاره په کافي اندازه لرگي نور موجود نه وو، ټول هیواد قرنطین شو، په روغتونونو کې د مریضانو د بستر کولو لپاره نور ځای نه وو تر دې چې خپل مریضان یې په جوماتونو او د مسلمانانو په عبادت ځایونو کې بستر کړل او یو لوي انساني ناوړین رامنځ ته شو او دمگری هم دوام لري خو د پخوا په پرتله په ډیره کمه اندازه وضعیت نورمال شوی نو د دمگری په هکله دقیق حقایق او ارقام وجود نلري. پدې مقاله کې ټول حقایق او ارقام د تیرکال په هکله دي.

د 2020-21 لپاره د هندوستان د GDP د ودې نرخ په هکله د ځینو ادارو او ایجنسیانو پیش بینی:

شمیره	اداره یا ایجنسي	د راپور نیټه	د هند د GDP د ودې نرخ په اړه پیش بینی
1	ICRA (Noronha, 2020)	7 April 2020	2%
2	Fitch (PTI, 2020)	10 April 2020	2%
3	ADB (Noronha, 2020)	3 April 2020	4%
4	S&P (Business Line, 2020)	23 March 2020	5.2%
5	The UN Economic and Social Survey of Asia and the Pacific (ESCAP) 2020, (PTI, 2020)	9 April 2020	4.8%
6	Goldman Sachs (The Economic Times, 2020)	8 April 2020	1.6%
7	India Ratings (Sinha, 2020)	31 March 2020	3.6%
8	Moody's (ET Bureau, 2020)	27 March 2020	2.5%
9	CRISIL (PTI, 2020)	20 March 2020	5.2%
19	Economic Research (NCAER) (The Economic Times, 2020)	21 February 2020	5.6%

انفلاسیون

د هند هیواد درې لوي اقتصاد پوهان هر یو **Vikas Barbate**، **Rajesh N. Gade** او **Shirish S. Raibgkar** لخوا یوه څیړنه په 2020 م کال کې ترسره شوې ده چې پکې د کرونا ویروس اقتصادي تأثیرات د هند په اقتصاد باندې توضیح شوي دي. نوموړي اقتصاد پوهان په هغې څیړنه کې د کرونا وبا اغیزې د انفلاسیون په نرخ باندې په لاندې ډول تشریح کړي دي:

لومړی: د لنډ مهال لپاره تخمین : - 2021 - 2020

Vikas Barbate وايي چې درې فکتورونه کولای شي چې په لنډ مهال کې انفلاسیون کنټرول کړي او هغه درې فکتورونه په لاندې ډول دي:

- د خام تیلو د قیمتونو غورځیدل
- د کرونا وبا له کبله په تقاضا کې رامنځ ته شوی کموالی
- د دولت هڅې د لومړنیو ضرورتونو د پوره کولو په برخه کې

تر دي دمه حکومت د مصرف کوونکو لپاره د تیلو په قیمتونو کې کوم کموالی ندی راوستی، پترول او ډیزل اوس هم په هغه پخواني نرخ خرڅیږي. دا یو داسې څه دي چې دولت یې په لاس کې لري او کولای شي چې د پالیسی د یوې وسیلې په توګه ترې کار واخلي او انفلاسیون پرې کنترول کړي خو په هغه صورت کې چې کله د انفلاسیون نرخ له خپل معقول حد نه واورې. سربیره پر دې تقاضا چې له مخکې نه له ماتې سره مخ شوی دی یعنی تقاضا له پخوا نه ددې وبا له کبله کمه شوې ده. نو په هغه صورت کې چې د انفلاسیون نرخ لوړیږي نو دولت کولای شي د تقاضا په زیاتولو سره په لنډ مهال کې انفلاسیون کنترول کړي. د دې ترڅنګ د کرونا وبا په جریان کې دولت مختلفې مرستې له خپل ملت سره پیل کړي بالخصوص د غذایی موادو په برخه کې. د بناغلي **Vikas Barbate** په آند د دولت دا عمل هم کولای شي چې په شکل د اشکالو انفلاسیون کنترول کړي. د **2020 – 21 م کال** په اوایلو کې پدې هیواد کې د انفلاسیون نرخ **5-6%** پورې وه.

دوهم: د اوږد مهال لپاره تخمین: - 2025 – 2024

د دې هیواد په اقتصاد باندې د کرونا وبا اوږد مهاله اغیزې د اقتصادي ودې د مرحلې په څرنگوالي پورې اړه لري. که چیرې د ودې مرحله په ضعیفه کچه کې وه نو دا به په اقتصاد باندې له بده مرغه ډیر ژور تأثیرات ولري ځکه چې د مصرف کوونکو له لوري د ذخیره شویو اجناسو او خدماتو مصرف کول به د دې باعث شي چې له تولیدونکو سره په نځایرو کې به کموالی راشي او د قرنطین له وجې به په کافي اندازه توليدي ظرفیت هم نه وي موجود. د دې ترڅنګ د دولت له لوري د غذایی موادو مرسته هم خپل معین حد لري او کله چې دغه حد ته ورسیده نو دا مرستې هم بندېږي نو بیا پدې وخت کې د انفلاسیون په نرخ کې تغیرات به د عرضې په ځنځیر پورې اړه لري.

پدې برخه کې درې ډوله پیش بینی شوي ده:

- ❖ که چیرې د ودې مرحله په لوړه یا اعظمي کچه کې وه نو په **2025 – 2024** کلونو کې به د انفلاسیون نرخ تر **8%** پورې لوړ شي پداسې حال کې چې په **2021 – 2020** کې همدغه نرخ د **6%** په شاوخوا کې وه.
- ❖ که چیرې د ودې مرحله په متوسطه کچه کې وه نو ممکن د انفلاسیون دغه نرخ **10%** ته لوړ شي پداسې حال کې چې اوسمهال د **6%** په شاوخوا کې ده.
- ❖ که چیرې د ودې مرحله په بیخي ضعیفه کچه کې وه نو د انفلاسیون نرخ به په **2025 – 2024** کلونو کې حتی تر **14%** پورې لوړ شي چې دا د یو ډیر بد حالت ښودونکی دی.

په راتلونکو 5 کلونو کې په هند د انفلاسیون د نرخ په اړه د پیش بینی شویو ارقامو ډیاگرامیک شکل:

Barbate et al.

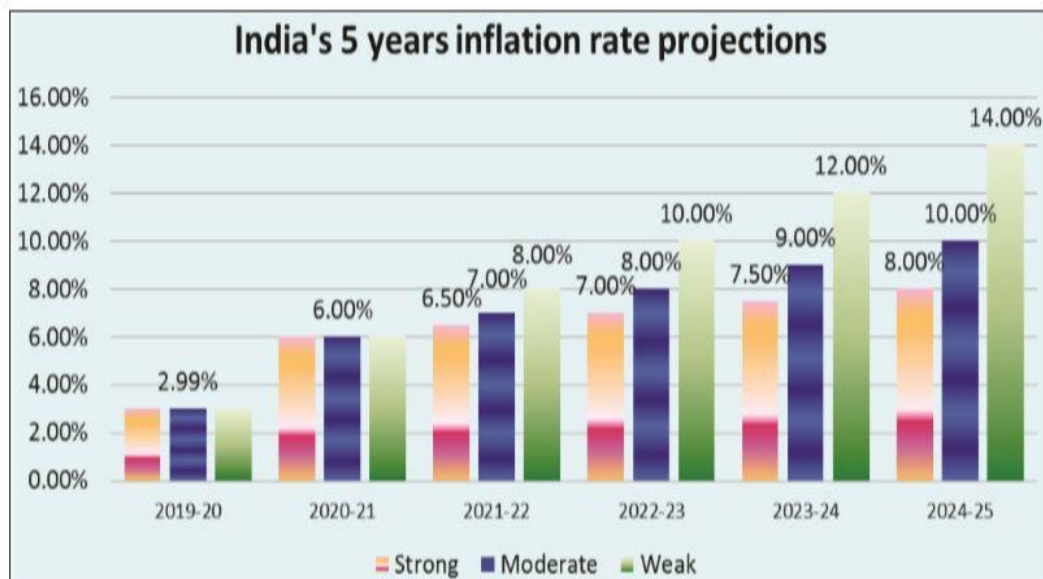

Figure 12. India's Inflation Rate Forecast up to 2024–2025

د **India Spend** ویبپاڼې یو تن کارمند **Rohit Inani** د 2021 م کال د جنوري د میاشتې په 21 نیټه یو راپور خپور کړی دی چې پکې د یو ریکشا چلوونکي **Gaurav Kumar Sharma** د ژوند کیسه یې رانقل کړی دی او داسې لیکي:

Gaurav Kumar Sharma چې په خپل کورنۍ کې یوه میرمن او څلور لورګانې لري په نوی ډهلي کې ریکشه چلوي چې دا ریکشه یې هم خپله نده بلکې د بل چا ده او نوموړی یې په دنده چلوي او د خپل ژوند ګوزاره پرې کوي. په هند کې چې کله د کرونا وبا ظهور وکړ نو په لومړیو کې د دې ویروس د مخنیوي په منظور ټول هیواد د دوو میاشتو لپاره قرنطین شو او ټول کاروبارونه بند شول نو د ښاغلي شرما ژوند تریخ شو ځکه چې نوموړي بل کوم کمال نه درلود بلکې یوازې همدا ریکشه یې چلوله او د کور ټول مصارف یې پرې پوره کوله. کله چې حالات لږ لږ ښه شو او مارکیټونه او بازارونه په مشروط ډول بیرته خلاص شول نو بیا هم نوموړی راضي نه وو ځکه چې د هیواد په اقتصادي وضعیت کې د خلل د رامنځ ته کیدو له وجې قیمتې ډیره شوی وه یعنې د اجناسو او خدماتو قیمتونه لوړ شوي وو.

د 2020 م کال د اکتوبر په میاشت کې د هیواد په زیاترو سیمو کې د ضروري سبزیجاتو لکه رومیان، ګلپیان او آلوګانو قیمتونه د پخوا په پرتله بیخي زیات شوي وو چې علت یې هم د عرضي په ځنځیر کې خلل وو.

بناغلی شرما وایې چې زه له سهار نه تر ماښامه پورې ریکشه چلووم او پدې ورځو کې د تیل د مصارفو او د ریکشي مالک ته د معینې اندازې کرایې وروسته له **200** څخه تر **250** هندي روپۍ گټم. نوموړی وایې چې زه یو ورځ د **2020** کال د ډسمبر په میاشت کې د نوي ډهلي جنوبي برخې **RK Puram** سیمې ته نژدې د **Muhammadpur** منډه یې ته ولاړم چې هلته یوازې د یو کیلو رومیانو قیمت **80** هندي کلداری وې، په هغې ورځ زه ډیر حیران شوم او له ځانه سره مې وویل چې نوره گوزاره ډیره گرانه شوه. په هغه ورځ ما هیڅ سودا وانخسینه او خالي کور ته راغلم. له هغې ورځې راهیسې مونږ بیخي سبزیجات ونه خوړل ځکه چې د اخیستلو توان یې نور له ما سره نه وو او تر ډیره وخته پورې مونږ له وریجو سره گوزاره کوله او ځینې وختونه مو پراتې خوړلې، ځکه چې نسبت نورو غذايي توکو ته په بازار کې ارزان تمامیدل. زما هیله دا ده چې دا قیمتونه دې ژر تر ژره بیرته راتیټ شي او که داسې ونه شي نو زموږ غوندې غریبو خلکو لپاره یوازې یوه لاره پاتې چې مونږ مړه شو او له دې جنجاله خلاص شو.

د **Gaurav Kumar Sharma** دغه د سختیو او ستونزو ډکه کیسه د **میلیونونو** غریبو او کم عاید لرونکو کورنیو او خلکو له لورې په **انټرنیټ، ورځپاڼو، تلویزیونونو، راډیو گانو** او مختلفو برخو کې نشر شو.

په اوس وخت کې د انفلاسیون د نرخ لوړیدل بالخصوص د غذايي موادو په قیمتونو زیاتوالی ددې باعث شوی چې پدې هیواد کې میلیونونه کورنی غذايي موادو ته لاسرسی نه لري او د اقتصاد پوهانو په عقیده د دې حالت دوام ډیرې زیاتې ستونزې زیروي لکه **فقر** او **غربت، د ماشومانو د سوئ تغذیې ستونزه، صحي ستونزې** او داسې نور...

د وزگارتیا نرخ

د **2021** م کال په **جنوري** میاشت کې **هندوستان** کې د وزگارتیا نرخ له **6%** لږ څه لوړ وو چې د تیر کال (**2020**) په پرتله کمه وه. د کرونا ویروس د مخنیوي په موخه د ټول هیواد قرنطین کیدل او د کاروباري نهادونو بندیدل د دې هیواد په اقتصادي فکتورونو باندې ډیرې ژورې اغیزې وارد کړې چې یو له دې فکتورونو څخه د **وزگارتیا نرخ** هم دی چې متاثره شوی دی. د **2020** م کال په اپریل میاشت کې پدې هیواد کې د وزگارتیا نرخ **24%** ته لوړ شو چې علت یې هم په **تقاضا** کې کموالی او د کمپنیو په بندیدلو سره په کاري قوه کې خلل رامنځ ته کیدل وو. د دې ویروس او قرنطینونو تر ټولو زیات ویجاړونکي اغیزې د دې هیواد په هغه سیمو کې زیات ترسترگو کیري چې له اقتصادي پلوه بیخي وروسته پاتې دي یعني صحي خدماتو او دېته ورته نورو سرچینو ته لاسرسی نه لري چې دا حالت د دې باعث شو چې هندي دولت مختلف پروگرامونه او کمپاینونه په لار واچوي تر څو پدې سیمو کې زیانمن شوي کورنیو سره مرسته وکړي او د هغوي لاسنیوی وکړي. له دې پروگرامونو څخه یو هم د **Pradhan Mantri Garib Kalyan Yojana** په نوم ده چې تقریباً د **312** **میلیارده هندي روپیو** په مصرفولو سره یې **331** **میلیونه** گټه ورنکي درلودل.

یعني دغه پیسې یې د ټولني له مختلفو طبقو لکه **بنځو، مزدورکارانو، دهقانانو** او نورو **غریبو خلکو** سره یې د مرستې په شکل په مصرف ورسول. له هغې وروسته د **می میاشتي** په نیمايي کې د کوچنیو متضررو کاروبارونو سره یې هم د **مالي مرستو** لړۍ پیل شوه.

د 2020 م کال د جنوري میاشتي څخه د 2021 م کال تر جنوري میاشتي پوري د وزگارټیا په نرخ باندې د کرونا ویروس د مخنیوي په پار د قرنطین اقتصادي اغيزې په لاندې جدول کې تاسې ته وړاندې شوی دی:

د وزگارټیا نرخ	نیټه
7.22%	January 2020
7.76%	February 2020
8.75%	March 2020
23.52%	April 2020
21.73%	May 2020
10.18%	June 2020
7.4%	July 2020
8.35%	August 2020
6.68%	September 2020
7.02%	October 2020
6.5%	November 2020
9.06%	December 2020
6.53%	January 2021

د CMIE یا د هندوستان د اقتصاد د څار ادارې د یو تازه راپور له مخې د 2021 م کال په فبروري میاشت کې د وزگارټیا نرخ پدې هیواد کې 6.9% ثبت شوی وو پداسې حال کې چې د تیر کال (2020) په همدې فبروري میاشت کې دغه نرخ 7.8% وو نو د تیر کال په نسبت ښه وو. پورتنی معلومات ښایي چې د وزگارټیا نرخ د 2020 م کال د اپریل په میاشت کې خپل هغه لوړ حد 23.5% ته رسیدلی وو او بیا په می میاشت کې په 21.7% کې پاتې شو خو له هغې وروسته د وضعیت په نورمال کیدو سره بیرته د وزگارټیا نرخ راتیټ شو لکه څنګه چې تاسې ولیدل په جون میاشت کې 10.2% بیا د جولای میاشت کې 7.4% ته راتیټ شو. خو بیا هم ورو ورو بیرته دغه نرخ د اګسټ په میاشت کې لوړ 8.3% شو او د سپټمبر په میاشت کې بیرته راتیټ 6.8% شو چې علت یې هم د کاروبارونو بندیدل او خلاصیدل و.

اقتصاد پوهان وايي چې د CMIE ادارې ارقام د 2021 کال تر جنوري مياشتې پورې د هند د حکومت له لورې د وزگارتيا په نرخ کې بنه والی (کموالی) بنایي، خو د دې نرخ په همدې شکل کم ساتلو لپاره ثبات ته ضرورت دی. یعنی دا نرخ باید د همدې ارقامو په شاوخوا کې بنکته او پورته شي او دا کار په توليدي او خدماتي سکتورونو کې د پرمختگ او ثبات په رامنځ ته کیدلو سره کيږي.

مأخذونه

1. Ministry of statistics India.
2. Business Standards.
3. Rohit Inani/ India Spend (Indiaspend.com).
4. The Economic Times.
5. The India Times.
6. Statista Research Department/ Economy and Politics/ Economy.
7. Vikas Barbate, Rajesh N. Gade, Shirish S. Raibgkar/ Covid 19 and Its Impact on the Indian Economy.
8. Twitter.com/ Christophe Barraud.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**